

Asia: VN/6164/2023

Arviomuistio sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista

Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Pidätkö arviomuistiossa esitettyä kuvausta mikroliikkumisen nykytilasta oikeasuuntaisena ja riittävän kattavana? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää jollain tavalla?

Arviomuistio sisältää varsin kattavan kuvauksen mikroliikkumisen nykytilasta, mutta samalla sen suurin puute on, että se keskittyy vain mikroliikkumiseen. Muistiosta jää puuttumaan liikennejärjestelmätason tarkastelu, itse asiassa muistiossa ei mainita liikennejärjestelmää kertaakaan.

Voisi sanoa, että Suomessa on kymmenien vuosien ajan suunniteltu ja haaveiltu erilaisista ovelta ovelle -matkaketjun mahdollistavista palveluista. Olemme myös toteuttaneet erilaisia kutsuohjatun liikenteen kokeiluja niin omilla kuin EU:nkin rahoituksella. Tähän asti lopputuloksena on aina ollut, ettei niitä oikein saada taloudellisesti kannattaviksi. Ei julkisin eikä yksityisin voimin.

Nyt meillä on ensimmäistä kertaa olemassa vähän kuin lahjana markkinaehtoinen palvelu, jota todella käytetään. Palvelu, joka toimii erityisesti joukkoliikennejärjestelmän liityntäliikennemuotona. Ja ilman minkäänlaista julkista subventiota.

Arviomuistioon olisi hyvä lisätä näkökulma ja dataa mikroliikkumisesta osana matkaketjuja, osana joukkoliikennejärjestelmää ja myös koko liikennejärjestelmää. Olisi hyvä pohtia, että onko mikroliikkuminen tulevaisuudessa jopa avain kestävämmän kulkumuotojakauman aikaansaamiseksi. Matkaketju on yleensä yhtä hyvä kuin sen heikoin lenkki. Tähän asti heikoimmat lenkit ovat pääsääntöisesti olleet ensimmäisen ja viimeisen kilometrin osuudella.

2. Mitä arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Minkä vuoksi?

Toimilupasääntelyn mahdollisuudet ja kansainväliset kokemukset kannattaisi perata huolella läpi. Malleja ja kokemuksia on runsaasti ympäri maailmaa, ja niistä löytyy myös hyvää tutkittua tietoa.

Arviomuistiossa esitetyt ongelmat kytkeytyvät paljolti kaupunkeihin, ja erityisesti isoimpiin kaupunkeihin. Yleissääntely, kuten esim. pysäköinnin kategorinen kieltäminen pyöräteillä ja jalkakäytävillä, ei todennäköisesti ole paras mahdollinen kaikissa tilanteissa.

Arviomuistiossa oli myös tuotu esille operaattoreiden itsesääntely. Tätä näkökulmaa tulisi laajentaa ja tarkastella perusteellisemmin. Nykyaikaisilla älyratkaisuilla voidaan suuresti vaikuttaa nopeuksiin, reitinvalintaan, pysäköintiin ja voidaanpa niillä jo todentaa henkilöiden ajokuntoa. Toimilupasääntely, ja erityisesti laadullisten elementtien korostaminen mahdollisissa tarjouskilpailuissa motivoisi operaattoreita tarjoamaan parhaita mahdollisia teknologioita myös Suomessa.

3. Puuttuuko arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista jokin olennaiseksi katsomanne ratkaisuvaihtoehto? Millainen tämä ratkaisuvaihtoehto olisi?

Itsesääntely ja erilaiset älyratkaiut ovat mukana, mutta niiden potentiaalia ei ole täysimääräisesti tuotu esille.

4. Mikä on näkemyksenne luvussa 7 esitetystä liikenne- ja viestintäministeriön arviosta? Tulisiko arviota täydentää joillain tavalla?

Arvion mukaan kevyiden sähköajoneuvojen kuljettajien onnettomuuksista aiheutuu kaiken kaikkiaan noin 275 miljoonan euron vuosittaiset onnettomuuskustannukset. Haluamme kiinnittää huomiota Onnettomuustutkintakeskuksen lausuntoon, jossa kustannukset arvioitiin vain murto-osaksi muistion kustannuksista. Kun lisäksi tiedetään, että turvallisuustilastot ovat parantuneet jo tehtyjen toimien myötä, olisi hyvä tarkistaa muistion arvio.

5. Mitä muuta haluaisitte lausua arviomuistiosta ja sen sisällöstä?

Nyt on erittäin tärkeää, että ei siirrytä alisääntelystä ylisääntelyyn. Pahimmillaan hyvää tarkoittavalla sääntelyllä tehdään kaupallinen toiminta mahdottomaksi. Samalla on hyvä muistaa, että mikroliikkuminen on aika tuore kulkumuoto ja toimiala. Ala on kehittynyt runsaasti alkuajoista, ja nykyiset kulkuvälineet ovat ominaisuuksiltaan täysin erilaisia kuin kolme vuotta sitten markkinoille tuodut. Ja kehitys jatkuu, mikäli yrityksillä säilyy motivaatio ja kapasiteettia kehittää palveluja, eli toimintaa on mahdollista tehdä taloudellisesti kannattavasti.

ITS Finland ry